

MAGYAR
KURIR

MDCCXCIV -dik

ESZTENDŐRE.

D. DECSY SÁMUEL

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ELSŐ FERTÁLY ESZTENDŐ.

BÉTSBEN

Nyomtattatott *Schrámbi Ferentz Antal* Ts. K.
szabados Könyvnyomtató műhelyében.

1 7 9 4.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

E 140

Nro 1.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBÖL.

*Költ Bétsben Januariusnak 3-dik napján 1794.
esztendőben.*

---

*A Természeti Tudományban gyönyörködőknek
kedvékért.*

Két egymással ellenkező értelemben vagynak az emberek e' világnak alkormányja felül. Az égyügyűbbek jnég most is *Tycho Braheval* tartanak, 's azt állattják, hogy a' nap forog a' planéták, 's következésképen, a' mi földünk körül is. Az értelmesebbek ellenkezőképen gondolkoznak, 's azt mondják *Copernicus Miklós* után, hogy sokkal könnyebb a' földnek, mely 1217420, az az, *eggy millió két száz tizenhét ezer négy száz husztor* kisebb a' napnál, a' nap körül forogni, mint ennek a' föld körül. Ebből a' *Copernicusnak* értelméből lehet az esztendőnek forgását es

mag újjúlását is meg magyarázni. Elztendőnek nevezik a' természet vizsgáló böltsek azt az időt, melyben a' föld a' maga izokott úttját égyfzer meg futtya, mellynek végezetén ugyan azon állapotban vagyon a' nap a' földre nézve, mellyben vólt annak kezdetén. Közönségesen 365 napot számlálunk egy elztendőre, holott azokon felül még 5 óra, 48 minuta és 45 secunda is vagyon. (Secundának neveztetik a' Mathésisben egy minutának 60-dik része) Ahozképest *Julius Caesárnak* rendelése szerént, minden negyedik elztendő 366 napból áll, és *annus bis-sextilis* nek, az az, *úgró avagy szökő* elztendőnek neveztetik. Minthogy pedig négy ilyen izökő elztendőben, rend szerént 1461 napnak kellene lenni, holott 1460 napnál, 23 óránál, és 15 minutánál több nintsen, azért is 1582 elztendőben a' *Julianum* Calendáriumot XIII *Gergely* Pápa közönséges bulla, az az, Pápai parantsolat által el töröltte, 's helyette az úgy nevezett *Gregorianum* Kalendáriumot állította fel, melly szerént 3200 dik elztendő fog a' szökő vagy úgró elztendő lenni.

Sok ideig bé nem vették a' Protestánsok ezt a' *Gergely* Pápa kalendáriumát, úgy gondolkozván, hogy a' húsvét innepének néhányszor más napokon kellene esni, mint a' miképen ő általa meg vala határoztatva: kövekezképen tovább is a' *Julianum* kalendáriumhoz tartották magokat az Orszokkal égyütt. Hanem e' folyó századnak kezdetében, elsőben is a' Német Birodalombeli, annakutánna pedig a' több Európai protestáns fejedelmek is bé vették a' *Gergely* Pápa által meg jobbitatott kalendáriumot, és 1776 elztendőben közönséges meg égyyezéssel azt végzették, hogy a' Catholicusokkal égyütt tartattasson a' húsvét innep napja, 's e' szerént vagyon már a' Német Birodalombeli közönséges kalendárium is kézzittve.

Ha igaz az *Copernikus* értelme szerént, hogy nem a' nap a' föld körül, hanem e' forog a' nap körül, azt kérdezhetné töllem valaki, hány mély-

földet teszen az az út, mellyet a' föld 365 nap, 5 óra, 48 minuta, és 45 secunda alatt el végez? Ezt nem másképen, hanem a' földnek a' naptól való távoly lételeből lehet meg határozni. A' természet vizsgáló böltsek szerént, 20757398, az az, húsz millió, hétszáz ötvenhét ezer, és három száz kilentzven nyóltz német mélyföldni közben vetés vagyon a' nap és a' mi földünk közt, és így 128212038, az az, húszonnyóltz millió, két-száz tizenkét ezer, harminz nyóltz mélyföldet fut bé a' mi földünk a' nap körül való forgásában.

Másodszor azt tudakozhatná valaki: hát a' többi planétákban égygy forma é az esztendőknék járása, az az, annyi napból állanak é, mint a' mi esztendeink? Erre azt felelem, hogy a' több planétákban lévő esztendőknék mivólta, azoknak a' naptól való távoly lételektől, és a' körül való forgásoknak sebességétől függ. A' *Mercurius* és nap közt 9560480 mélyföldni közben vetés vagyon, 85 napot, 23 órát, 15 minutát, és 37 secundát tölt el a' nap körül való futásában, 's mind ölzve 49,694873 mélyföldet fut el azon idő alatt. A' *Vénus* 5187091 mélyföldnire vagyon a' naptól, 224 napon, 16 órában, 49 minutában, 's 14 secundában végzi el a' nap körül való futását, a' melly idő alatt 92,747952 mélyföldet jár bé. A' *Márs* és nap közt leg alább 28,197666 mélyföldni közben vetés vagyon, 195399711 mélyföldet fut bé, 's esztendő, 321 nap, 23 óra, 50 minuta, és 35 secunda alatt végzi el a' maga futását, következésképen sokkal hosszabbak *Mársban* az esztendők, mint nállunk. — *Jupiter* 111280128 mélyföldnire vagyon a' naptól, 11 esztendőt, 317 napot, 8 órát, 27 minutát, és 40 secundát tölt el a' körül való futásban, és 667057097 mélyföldet fut el azon idő alatt, és így *Jupiterben* sokkal hosszabb az esztendő mint *Mársban*. *Saturnus* és a' nap közt 205787409 mélyföldni közben vetés vagyon, és így 1223366991 mélyföldet kell néki a' nap körül futni, a' melly útytyát 29 esztendő, 167 nap, 6 óra, 's 36 secunda

alatt végzi el. A' leg újjabb planéta, melyet 1781
 esztendőben, Mártiusnak 13 dik napján talált fel,
 egy Hannóverában született, de Angliában lakott
Hirsch nevű tudós, 393 millió mélyföldnél to-
 vább vagyon a' naptól, 83 esztendő, 130 és $\frac{3}{4}$ nap
 alatt végzi el a' maga nap körül való úttyát, kö-
 vetkezésképen, leg hosszabbak ebben az új pláné-
 tában az éztendőök.

Ha egyébből nem is, még is ebből is elegendő-
 képen ki tettzik a' véghetetlen valóságnak az
 Istennek ki meríthetetlen böltsessége, mellynek
 meg gondolása, kit kit szent nevének magasztalá-
 sára, véghetetlen tökéletességeinek tsudállására,
 és életünk esztendeinek, 's napjainak jámborúl,
 szemesen és okosan való folytatására serkenthet.
 Mellyre, hogy elegendő kegyelmet ajándékozzon
 ezen új esztendőben mindnyájunknak a' minden-
 ható, tiszta szivemből kívánom.

Nagy Britannia.

A' mit régúlta ohajtottak az Angliai minis-
 terium és kereskedők, immár bé tellyesedett. —
 Közelebb múlt hólnapnak 10 ik napján az a' kel-
 lemetes hír érkezett északi Amérikából a' Status
 titoknoknak *Dundas* úrnak füleibe, hogy a' Sz.
 Domonkos szigete, mellyről mi nem régiben em-
 lékeztünk, 's annak minémüségét illendőképen le-
 irtuk, az Angliai királynak meg hódolt. — A'
Williamson Adám Anglus Admirál és köztök tö-
 kéletességre ment capitulatiónak pontyai im ezek:

1. *tzik.* A' Sz. Domonkos szigetének birto-
 kosai, a' kik kívánván a' mostani kegyetlen ural-
 kodás alól fel szabadúlni, nem folyamodhatnak
 törvényes Fejedelmekhez, ö N. Británniai Felső-
 sége kegyelmes védelmezésére bízzák magokat,
 és annak hivségére, szolgálatyára esküsznek; ar-
 ra kéri, hogy tartományokat vegye védelmezé-
 se alá, és a' közönséges békességig úgy tartsa
 őket, 's úgy bánnyon velek, mint jó, és hiv job-
 bágyaival; akkor pedig azon fel tételek alá fog

ják magokat vetni, a' mellyek ő Brittauniai Felsége, a' Frantzia kórmány szék, és a' szövetséges hatalmasságok között Sz. Domonkos szigetére nézve tökéletességre fog menni. *Igen is.*

2-dik tzik. A' mig a' rend és tsendesség helyre fogna Sz. Domonkos szigetében állitani, telyes hatalma legyen ő N. Brittauniai Felsége által rendeltetendő fő kórmányozónak, a' közönséges bátorságnak és polgári renduek eszközlésére, ollyatén eszközökkel élni, a' minémüeket hafzosnak lenni itélend. *Meg engedtetik.*

3-dik tzik. Senkinek is bántodása ne legyen az eddig vólt rendeletlenség miatt, ki vévén azokat, a' kik azért fognak valamelly törvény szék eleibe idéztetni, mivel ők gyilkosságot vittének végbe, vagy hogy másoknak örökségét meg égették, vagy hogy másokat is ezen gonoltságoknak végbe vitelére ingerlettenek.

4 dik tzik. A' *Mulattáknak* épen ollyan jussaik és privilegiumaik légyenek a' Sz. Domonkos szigetében, mint a' minémüek vagynak a' Nagy Brittauniai szigetekben lakó *Mulattáknak.* *Meg engedtetik (a).*

5-dik tzik. Hogyha a' hadakozásnak végződése után is ő Brittauniai Felségének birtokában fog maradni ez a' sziget; azon esetre minden tulajdonosságot, és polgári just tárgyazó törvények azon módon maradjanak, a' mint vóltak a' Frantzia revoluzió előtt. Addig is pedig, mig közönséges colonialis gyűlés tartattatna, jussa legyen ő Brittauniai Felségének eggy olly eszközt rendelni, melly által az említett szigetnek közögséges

---

(a.) *Mulattáknak* neveztetnek mind a' napkeleti, mind a' napnyugoti Indiákon azok a' lakosok, a' kik Európai atyáktól, és oda való anyáktól; vagy világosabban fejér atyáktól, s fekete anyáktól származtanak.

bóldogsága, és tseudessége elközöltessék. *Meg engedtetik.*

6-dik tzik. Az ő Britanniái Felsége által rendeltetendő kórmábyozónak hatalma legyen a' végbe ment károkért elégtételt kívánóknak meg nyugosztaltatásokra, is elztendőt engedni; hanem ide nem foglaltatnak azok az adósságok, mellyekkel vagy a' tutorok a' tutorsagaik alatt lévőknak, vagy a' *plantázsd* gondviselők, távol lévő uraiknak, vagy égyvik plántáló a' másiknak tartozik (b). *Meg engedtetik.*

7 dik tzik. Épen az a' *harmintzad* vettessen az Európából oda bé vitetendő, és onnan ki vitetendő Európai portékákra, mint a' melly vagy a' N. Britanniái szigetekben. *Meg engedtetik, oly móddal, hogy azon harmintzad mindenütt közönséjessé tétetessen, 's mindennek tudára adatasson.*

8 dik tzik. Szabadságokban állyon a' manufacturistáknak ollyatén fel tételek alatt az el készült nádmézset onnan ki vinni, a' minémük né-

(b.) *Plantázsd*knak, avagy *Plánta városok*nak neveztetnek az ollyatén helységek, mellyekben másunnán bizonyos személyek, avagy familiák küldettettek azoknak meg ülésükre, és meg építésekre. Sok illyetén helységek vagynak az Európai tengeren kereskedő nemzeteknek é' világnak három részeiben, mellyeket vagy az oda való lakosoknak meg égyvezésekkel, vagy erőszakosan szerzettenek magoknak, kiváltképen a' tengerre fekvő tartományokban, sőt némely helyeken erősegeket is építettenek magoknak, vagy azért, hogy az ottan tsavargó vad emberek ellen magokat védelmezhessek, vagy azért, hogy kereskedéseiket jobb lábon tarthassák. Illyen helyekre költöztenek a' Saltzburgi

kiek szükségeseeknek lenni láttatnak (c). *Meg engedtetik. Mellyre nézve épen annyi harminczad vettessen a' fejer nádmézre, mint a' mennyi volt a' nevezett szigetben 1789 esztendőben.*

9-dik tzik. Valamint ennekelötte, úgy ennek-utánna is Római Catholika vallás legyen ottan gyakorlásban, úgy mindazáltal, hogy a' Protestánsok se rekefztessenek onnan ki. *Meg engedtetik; úgy mindazonáltal, hogy a' polgári hitet le tett papok helyett mások tétetessenek hivatalaikba.*

10-dik tzik. A' közönséges adó, a' melly a' kórmány széknak, és őriző katonáknak számára vala rendeltetve, azon lábra állitasson, a' mellyen állott 1789 esztendőben: azoknak mindazáltal, a' kik a' tűz által károkat szenvedtek, addig mig örökségeiket fel építheinék, vagy egészlen, vagy némelley részben engedtesen el adajok. *Meg engedtetik.*

11-dik tzik. A' Britanniai király által rendeltettendő fő kórmányozó kérje meg a' Spanyol kórmány széket, hogy azokat a' feketéket, és barmokat, mellyeket a' pártos jobbágyok a' Spanyol földön el adtanak, adja vissza. *Meg engedtetik. (Tartsuk meg, hogy ezen szigetnek napkeleti része a' Spanyolokhoz tartozik).*

12 dik tzik. Minden némü elesézet, barmot, és fát szabad legyen az északi Amerikai közönséges társaságnak tartományaiból Amerikai hajókra oda bé vinni. *Meg engedtetik: de tsak addig, mig ezen sziget előbbi erejét vissza nyeréndi, avagy mig*

Ersékségből, és a' múlt században Frantzia Országból ki üzetett Protestáns lakosok.

(a.) *A' múlt esztendei Magyar Kurirnak 11 darabjában le festettük Sz. Domonkos szigetét, és meg jegyzettük, hogy ebben nádméz, indi-gó (a' leg szebb kék festék) pamok, kassé,*

az Angliai kormány szék olyatán lábra fogja azt állítani, mint a' mellyen vagyunk az Angliai koronához tartozó tartományok.

13-dik tzik. Az eddig fel tett tzikelyek által tellyességgel meg ne szorittasson a' Brittoniai Parlamentom hatalma, a' nevezett sziget polgari igazgatásának és rendtartásának meg jobbitására nézve. *Meg engedtetik.*

Béts.

Múlt vasárnap minden belső és külső városbeli templomokban ki tétetett az óltári Szentség, a' Sz. *Ambrus* éneke el énekeltetett, és egyél nap áhétatosság tartatott a' Cs. K. táborozó seregeknek egekből adatott, és ez után is adattatott szerentséjékért. Önnön magok ö Cs. K. Felségek is, nem különben ö királyi herczegségek meg jelentek az udvari kápolnába tartatott áhétatosságon, sőt önnön magok ö Cs. K. Császáry estve felé a' Sz. István templomában tartatott imádságon is. — E' hé állott új elztendőnek első napján a' szokás szerént, fényes gyűlés volt a' Cs. K. udvarnál, mellyen gála forma ruhájokban udvarlottak a' Cs. K. Nemes Magyar testörzők.

Hadi Történetek.

Kettős jelentés érkezett negyed nap alatt alsó Alsátziából Gróf *Wurmsertol*, a' Bétsi hadi

dohány, só, méz, berzsen, és különb különb féle győzritő szerck nagy bőrséggel teremnek. Igen sok jövedelme volt ennekelőtte Frantzia Országának, de semmiből sem annyi, mint az említett föld terméseiből, mellyből egy Frantzia tudósnak jegyzése szerént 1764 elztendőben 98 millió 3515 lívra ment hé Sz. Dominikos, Martinique, és Guadalupe szigetekből, ki vévén azt, a' mit maga Frantzia Ország meg emésztt.

Cancelláriához. Az elsőben azt adja a' nevezett lovas hadi vezér a' hadi tanátsnak tudtára, hogy múlt Decemb. 22-dik napján, mintegy 15 vagy 20 ezer főből álló Frantziáság támadta légyen meg *Freschveilernél* tanyázott seregeinket, még pedig oly nagy mérgességgel, hogy bátor már annakelőtte minden lehető rendelések meg tettek, és *Hocze G. Májor* is egész bátorsággal ellent állani igyekezett légyen, még is mindazáltal meg nem akadályoztathatta az ellenségnek lineáinkon való bé törését. Illyenképen kéntelen volt az emliett Generál lassú lépésekkel magát vissza vonni, és a' *Wörti* tetőkön meg állapodni.

A' nevezett hólnapnak 23-ik napján jókor reggel, midőn szinte ármadiájának jobb szárnyát *Hocze* Generálnak corpusával ölvve akarta volna kaptsolni Gr. *Wurmser*, akkorérkeze hozzá az a' kedvetlen hír, hogy *Lenbachnál* is által törték a' Frantziák magokat, és így a' *Wörti* tetőkön sem lehetett *Hocze* Generálnak bizonyos veszedelem nélkül meg maradni, hanem Gróf *Wurmsernek* rendeléséből, egész a' *Weisenburgi* tetőkig vissza kellett magát húzni. A' dühös Frantziák nyomba követvén seregeinknek mind derekát, mind jobb szárnyát, az emlitett napon dél után 1 órakor, mind a' *Sarburg* mellett állott seregeinket, mind a' granatérosokkal *Sultz* mellett vigyázott *Jordis* Generált meg támadták, mind elől, mind hátul, mind oldalastag, még pedig oly nagy serénységgel, hogy allig volt hadi rendbe állott seregeinknek idejek, és erejek az ellent állásra. Egész setét estig tartott a' kemény viadal, mellyben oly vitézi módon viseliék magokat *Jordis*, és *Auffsejz* Generálok, hogy lehetetlen volt volna többet kívánni tőlök, és a' mennyiben ők tartották meg a' tsata piatzot, annyiban győzedelmet vettek az ellenségen. — A' bé következett éjjel ők is a' *Geisbergig* vonták magokat.

A' másodikban, melly múlt hólnapnak 27-ik napján költ, arról tudósítja a' hadi tanátsot, hogy noha Decemb. 26-dik napján reggel, lovas

seregeinknek rajtok lett ütések ki nem állhatták a' Frantziák, hanem egy olly erdőbe vonták magokat, mellybe lehetetlenség volt őket tovább nyomozni: mindazonáltal ismét számos ágyúkkal, lovassággal, és gyalogsággal támadták meg seregeinket, kiknek sebes kartáts tüzeik által nem akarván a' fő kormányozók, sem a' Cs. K., sem a' Prussiai vitéz seregeket haszontalan vesztegettetni engedni, vissza vonták magokat, még pedig úgy, hogy armadiánknak jobb szárnya alsó Alsátziának innekső határán fekvő város *Bergzabern* mellett, bal szárnya *Frikkenfeld* mellett, *Hocze* Generál corpusa a' *Bienenvald*ban avagy méhes erdőben telepedtenek le, két batallion gyalogság pedig *Lauterburgha* küldetett őrizetben (*Lauterburg* a' *Rajna* vizétől nem messze alsó Alsátziában fekszik, és a' vidékén lévő 18 falukkal egygyütt a' *Spirai* Püspökséghez tartozik) Minthogy mind önön maga *Wurmser* Generál, mind a' kormánya alatt lévő Cs. K. seregek szüntelen való mozdulásban, 's éjjeli 's nappali nyúghatatlanságok között vagynak, lehetetlen volt az említett Generálnak még most hosszabb tudósítást küldeni a' rövideden le irt tsatákról.

Koburg hertzeg is eggy-néhány tudósítást küldött leg közelebb a' *Bétsi* hadi tanátsához, mellyben először azt jelenti, hogy Decemb. 13-dik napján 800 gyalog, és 150 lovas Frantziák támadták meg *Wambeke*, és *St. Eloi* mellett vigyázott őrállóinkat, a' kik mindazáltal illendő vigyázatban lévén, nemcsak bátran ellent állottak az ellenségnek; hanem ennekfelette segítségek érkezvén, 3 órákig tartott viaskodások után, őket vissza üzték, 17 embereket rész szerént le vágták, rész szerént pedig sebbe ejtettek. — 2. Azt is jelenti, hogy az nevezett hólnapnak 15 dik napján 400 gyalog, és 100 lovas Frantzia ütött *Warvick* alatt *Blankenstein* huszár regementéből való fő Strázsamesterre *Uczra*. Mindazáltal, mind *Linsingen* Hannóveránus fő Strázsamester, mind *Blankenstein* regementéből való kapitány *Pabányi* olly

szemesen és okosan igazgatták alattok valóikat, hogy neimtsak nem böldegülhatott a' számos Frantziáság, sőt inkább kéntelen vólt 12 ember vesztéssel onnan el futni.

3. Hogy ugyan azon hólnapnak 16 ik napján *Templeuve* és *Buisieux* közt vigyázott őrallóinkat ismét 800 Frantzia támadta meg; hanem minekutánna egy oldalról *Linsingen* Hannóveranus Obester, más oldalról pedig az *Odonel* szabad seregének fő Strázsamestere Gróf *Gyulay* oda érkeztek vólna, nagy vesztéssel vissza hajtattak.

4. Hogy *Filippeville* erányában *Eerse* mellett külső őrrön állott *Levachich* nevű Barkó regementebeli Oberstlájtnánt, 40 darab marhát hajtatatott el a' nevezett erőség előtt való legelő mezőről. Leg ottan 700 gyalog, 's 200 lovas Frantziák mentenek ki a' várból, olly fel tétellel, hogy az el hajtattott marhákat ismét vissza szerezhessék magoknak; de ekkor is eléggé megmutatták a' Barkó hufzárjai, hogy ők neimtsak a' magok, hanem még mások árnyékától sem rettenek meg, közelre bé várták a' Frantziákat, akkor közikbe vágván, 10-et közzülök le aprítottak, a' többit pedig egész *Filippeville* előtt lévő mezőséig üzték.

3. Hogy ugyan azon napon egy nagy redutát akartak az *Afzventi* tetőkön *Maubege* előtt készíteni a' Frantziák, mellyet hogyha tökéletességre vihettek vólna, szüntelen való nyughatatlan-ságot szerzettenek vólna külső vigyázatainknak. Fülébe menvén e' dolog *Davidovich* G. Majornak, el tökélette azt magában, hogy *Decemb.* 18. ik napján azon redutát el rontassa. Azonközben a' nevezett hólnapnak 17-dikén a' midön leg jobban foglalatoskodtanak vólna a' Frantzia parásztok azon földvárnak építésében, rajtok tsapott a' már sok jeles hadi virtusai által, mind magának, mind familiájának nagy ditsösséget szerzett *Bydeskuti* hertzeg *Eszterházi* gyalog regementéből

való fő Strázsamester, és nemtsak széllyel verte őket, hanem e' mellett minden munkájokat házontalanokká tette.

Frantzia Ország.

Múlt postán meg írtuk, hogy *Dubarry* Grófné negyed magával haláira íteltetvén a' Revolutionalis szék által életének 42 elztendejében, a' gyillotine által végeztetett ki e' világból. O leg inkább azzal vádoltatott, hogy a' Frantzia K. Társaság ellen öszve esküött, — hogy a' Frantzia nemzet ellenségeinek nagy summa pénzt adott Angliába való utazásakor — hogy szüntelen levelezett, és szóros egyességben volt a' hazájokból ki költözött Frantziákkal; sőt önnön maga is kiment az Országból, és tsak múlt Martziusban tért oda vízfza — hogy XVI. *Lajost* meg gyálfolta *Londonban*, — hogy a' *Londoni* Ministeriummal, kiváltképen pedig *Pittel* eggyet értett, eggyütt tartott, 's velek eggyütt dolgozott a' Frantzia K. társaságnak veszedelmére, — hogy *Pithnek* pottréját magával el hozta, 's titkon tartogatta — hogy eggy hazájából ki költözött Frantzia nemesnek nemes levelét a' föld alá rejtette — hogy XV. *Lajos* idejében felettébb sok pénzét vesztegette el a' Statusnak.

A' *Dubarry* Grófnéval égyütt gyillotiniroztatott gazdag pénzváltó *Fver*, és két fia azzal vádoltattak, hogy ök is öszve esküöttek a' Fr. Köz Társaságnak izabadtsága és eggysege ellen; a' nemzet ellenségeinek igyekezeteket elő mozdították, a' menyiben *Dubarry* Grófnénak közbenjárása mellett számos summa pénzel segítettek őket; hogyök is eszközei voltak azon planumbak, mely szerént a' Fr. Statusnak banquerotozni kellett volna; hogy ök is azok közt vóltanak, a' kik *Augustusnak* 10-ik napján 1792 elztendőben a' *Thuillieri* királyi palotából tüzet adtanak a' népre s. a. t. Ötvennél több tanúk vóltanak ellenek, 's két

egész nap szüntelen tartott törvénybe lett idéztetések; ki mondattatván ellenek a' halálos sententzia, *Dubarry* Grófné mingyárt elájúlt, elájúlt a' *gvillotine* szemlélésére is, és erőszakkal kellett ötet a' deszkára le kötözni, sőt a' midőn a' *gvillotine* alá tétetett volna a' nyaka, keserves szokkal kért magának kegyelmet; de meg siketültek kérésére a' vért szomjuhozó bírák és nép. Az említett pénzváltók nagyobb álhatatosságot mutattanak az ördökő alkormányra lett vitettetésekkor. A' mint iratik, ismét számos pénz váltók fogattattak meg, a' kiknek egy szálnyival sem léfzen jobb ki menetelek, mint vólt *Yvernak*, és fiainak, mivel ök hasonló vétkekkel vádoitattanak, mint amazok.

Minthogy igen rongyosak a' Frantzia patrióta katonák: abozképest azt végzette a' N. Gyűlés Decemb. 8-dik napján, hogy minden varga egy egész hólnapig egyedül az ármadiának számára dolgozzon. Ugyan akkor végeztetett az is el, hogy azoknak a' szüléknek jószágaik, a' kiknek fiaik hazájokból ki költöztenek, confiscáltasának. — *Santerre* serfözöböl lett Generál, semmit végbe nem vihetvén a' Rojalisták ellen, ismét visszta tért *Párisi* serfözö házába. Bezzeg ő benne tellyesedett bé *Apellesnek* ama mondása, *Sutor non ultra crepidam*, az az, *jobb a' vargának a' maga kaptája mellett maradni.*

Elegyes Tudósítások.

A' Prussiai király két idősb fiainak, u. m. a' korona örökösnek, és *Lajosnak* el jegyzett mátkáik, a' *Meklenburg-Strelitzi* hertzeg alszönyök 22 dik Decemb. érkeztenek *Berlinbe*, a' hová nagy pompa között vitettenek bé. A' királyi palotába fel menvén kedves mátkáik fogatták el, s-vitték a' királyhoz, és királynéhoz.

A' Lengyel király *Grodno*ban lett hosszas mulatása után Decemb. 9-ik napján ment visszta *Varsó*vidba, követték ötet azok az Európai köve-

tek is, a' kik a' *Grodnoi* közönséges gyűlésben jelen vóltának. A' gyűlés marsallyának 100 ezer; titoknokjának 20 ezer, Cancellariájának pedig 15 ezer Lengyel forintokat ajándékozott az Ország, mutatott hívségekért és fáradságokért.

Ami híres Frantzia Finantz minister *Calonne* múlt holnapban Lodonból Rómába ment, 's szerentseje vólt a' Római Szentséges Pápanak udvarlására, a' ki hofzas vele való beszéltetése után ötet áldással, 's különös kegyelemmel bocsájtotta el maga elöl.

Magyar Ország.

Máramaros Vármegyéből azt írja egy tiszteletes és érdemes jó akarónk, hogy a' múlt Novemberben olly nagy szűke vólt ottan a' viznek, hogy nemcsak a' folyó vizek, hanem még a' kútak is ki apattak, és teliyességgel nem lehetett a' malmokban örleni. Azomban a' múlt hólnapnak kezdetében esett havak kevés napok múlván öfzve olvadván, nemcsak a' folyó vizeknek, hanem a' kútaknak vizei is meg szaporodtak.

Jelentés.

A' kiknek leveleiket a' Császári fő posta hivatalról kezemhez vehettem, azoknak meg küldöttem mai postával a' *Magyar Kurirt*; a' kiknek leveleik pedig még nékem által nem adattak, azoknak jövő postákkal fogok szolgálni. A' híjjános árkusokat is meg fogom azon E. Olvasóimnak küldeni, a' kik magokat ez iránt jelentették, tsak hogy legyenek egy kevés békességes türelessel, mivel ilyenkor leg több bajok szokott lenni az újság íróknak.